

KÚRIA

Bfv.II.757/2015/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. október 22. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A vesztegetés büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője útján előterjesztett felülvizsgálati indítványát elbírálva a Balassagyarmati Törvényszék 15.B.81/2010/86. számú és a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 6.Bf.62/2014/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Balassagyarmati Törvényszék a 2013. október 2. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 15.B.81/2010/86. számú ítéletében bűnösnek mondta ki A terheltet 9 rb. vesztegetés büntetésében (1978. évi IV. tv. - korábbi Btk. - 251.§ (2) bek. II. fordulat), amiért őt halmazati büntetésül 2 évi börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette, 9 millió forint erejéig vagyonekőbzást rendelt el. Ugyanakkor a terheltet az ellene 7 rb. vesztegetés büntette miatt emelt vád alól - bizonyítottság hiányában - felmentette.

A törvényszék ítélete ellen az ügyész által a terhelt terhére cselekményeinek minősítése megváltoztatása és a kiszabott

büntetések súlyosítása érdekében bejelentett, de az elsőfokú ítélet felmentő rendelkezéseit nem kifogásoló, valamint a terhelt és védője által elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért bejelentett fellebbezések alapján másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2015. március 6. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott 6.Bf.62/2014/11. számú ítéletében az elsőfokú ítéletet annyiban megváltoztatta, hogy az abban a terheltnek felrót cselekményeket 3 rb. folytatólagosan elkövetett vesztegetés büntették (2012. évi C. tv. - Btk. - 291.§ (1) bek., (3) bek. c) pont) minősítette, a kiszabott szabadságvesztés-büntetés tartamát 3 évre súlyosította és a terheltet 3 évi közügyektől eltiltásra is ítélte, a szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzte, úgy rendelkezett, hogy a terhelt a szabadságvesztés-büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen meghatalmazott védője útján A terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt. Az indítványt a védő a Be.416.§ (1) bekezdés b) pontján alapulónak jelölte meg, a terhelt cselekményei törvénysértő minősítésére és a kiszabott szabadságvesztés tartamának eltúlzott voltára figyelemmel a kiszabott szabadságvesztés mértékének csökkentését, az így kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának felfüggesztését indítványozta. A felülvizsgálati indítvány indokai szerint a terhelt nem volt önálló intézkedésre jogosultnak tekinthető, ezért cselekményeinek helyes minősítése a Btk.291.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pontja szerinti lenne. A kiszabott büntetés eltúlzottan súlyos voltával kapcsolatban az indítvány kiemelte, hogy a terhelt életvitele megváltozott, a neki felrót cselekmények óta eltelt rendkívül hosszú időben vele szemben újabb büntetőeljárás nem indult, és kiemelten kifogásolta a rendkívül jelentős időmúlás nem kellő súllyal történt figyelembevételét, ennek alátámasztására több olyan büntetőügyre hivatkozott, amelyekben a kiszabott büntetések álláspontja szerint alátámasztják a jelen ügyben kiszabott büntetés kirívó szigorát.

A Legfőbb Ügyészség BF.870/2015/1. számú átiratában a terhelt érdekében benyújtott felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak jelölte meg. Az átiratban kifejtettek szerint törvényben kizártak a Be.423.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az irányadó tényállásban nem szereplő hivatkozások, mely szerint a fiókvezető minden előterjesztést személyesen átnézett, ezért azokat nem automatikusan hagyta jóvá. Ugyancsak törvényben kizártak a büntetés kiszabást a bűnösségi körülmények értékelésén keresztül támadó kifogások is, mivel a büntetés törvényessége csak akkor eshet felülvizsgálat alá, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a büntető törvénykönyv valamely mérlegelést nem tőrő rendelkezésébe ütközik.

Ugyanakkor a legfőbb ügyészi álláspont szerint a felülvizsgálati indítványnak a terhelt önálló intézkedésre jogosultságával kapcsolatos kifogásai alaptalanok. Az ítélet ténymegállapításai (szerepeljenek azok a tényállásban vagy az ítélet más részében) egyértelművé teszik, hogy a terhelt döntés-előkészítési tevékenysége a döntést és annak meghozatala időpontját, a teljes hitelösszeg felvételét meghatározóan befolyásolta, ekként önálló intézkedésre jogosultsága nem kérdőjelezhető meg. Rámutatott arra is, hogy a Be.416.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti felülvizsgálati ok kettős feltétele mellett az esetleges törvénysértő minősítés sem eredményezett volna törvénysértő büntetéskiszabást. Észrevételezte továbbá, hogy a terhelt cselekményeit nem csupán üzletszerűen, hanem bűnszövetségben elkövetettként is kellett volna minősíteni, ugyanakkor V. M.-hez és D. A.-hoz kapcsolódóan a folytatólagosság nem kerülhetett volna megállapításra, mivel annak ismérvei közül a többszöri elkövetés hiányzott. Összességében a Legfőbb Ügyészség - abszolút hatályú eljárási szabálysértés hiányában is - a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat tanácsülésein történő hatályában fenntartását indítványozta.

A terhelt érdekében benyújtott felülvizsgálati indítvány alapján eljárva a Kúria az indítványt a Be.420.§ (1) bekezdése szerint tanácsülésein bírálta el.

E felülbírálatnak a Be.423.§ (4) és (5) bekezdésében foglaltak szerint a felülvizsgálati indítványban megjelölt okokra és azokon túlmenően - a dolog természetéből fakadóan azokat megelőzően - a hivatalból vizsgálandó, a Be.416.§ (1) bekezdés c) pontjában megjelölt, a Be.373.§ (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértésekre kellett kiterjednie.

Ez utóbb megjelölt eljárási szabálysértések olyanok, amelyek fennállásuk esetén a jogerős határozat hatályon kívül helyezését eredményezik és ekként a további felülvizsgálati okok vizsgálatát is szükségtelenné teszik.

A Kúria e körbe eső eljárási szabálysértést nem állapított meg, azonban ez utóbbi megállapítása részletesebb indokolásra szorul.

Ennek oka az, hogy az elsőfokú ítéletnek, és a hiányosságok másodfokú bíróság általi korrekciójának hiányában a jogerős ítéletnek olyan hiányosságai vannak, amelyek szükségessé teszik annak vizsgálatát, hogy az eljáró bíróságok indokolási kötelezettségüket megfelelően teljesítették-e, illetve hogy a jogerős ítélet rendelkező része és indokolása kellő összhangban áll-e egymással (a Be.373.§ (1) bekezdés III. a) és b) pontjaiban meghatározott felülvizsgálati okok).

E körben rögzítendő, hogy a terhelttel szemben 16 céghez

kapcsolódóan - melyből tizenhárom B. Z., kettő D. A. és egy V. M. érdekköréhez kapcsolódó - vesztegetés miatt került vádemelésre. (A vádirat ezzel kapcsolatos adatait az elsőfokú ítélet 4. oldalának utolsó és 5. oldalának 1 bekezdése tartalmazza.)

Az elsőfokú bíróság a vesztegetési cselekmények rendbeliségét az érintett cégek számához kapcsolta, 9 cég vonatkozásában bűnösséget állapított meg, a további 7 cég vonatkozásában felmentő rendelkezést hozott. Ítélete 8. oldalának első felében összefoglalóan rögzítette, hogy B. Z., V. M. vagy D. A. a vesztegetési összeget a megállapított esetekben a terheltnek átadták. Ezt követően az elsőfokú bíróság felsorolta a vádiratban megjelölt 16 céget, mint amelyeknek - egyebek között - hiteligénylését a terhelt intézte, majd megjelölte azt a 9 céget, amelyekhez kapcsolódóan kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a terhelt 8 eseten B. Z.-től, 1 esetben V. M.-től, mindösszesen 9 millió forint jogtalan előnyhöz jutott (a tényállás ekkénti rögzítéséből és a határozat indokolásából értelemszerű, hogy a felmentő rendelkezések a további cégekhez kapcsolódnak).

A tényállásban foglaltak nyilvánvaló ellentmondása az, hogy az összegző megállapítás szerint a terhelt B. Z.-től, V. M.-től és D. A.-tól is átvette a hitelügyintézésért a kialakított összegeket, ugyanakkor az érintett cégek felsorolásánál az ítélet 8-at B. Z.-hez, 1-et pedig V. M.-hez kapcsolt.

Az elsőfokú ítélet tényállása az érintett cégek és a vesztegetési összeget átadó személyek kapcsolódását nem mutatja be, azonban - miként arra átiratában a Legfőbb Ügyészség is rámutatott - a bírói gyakorlat töretlen abban a kérdésben, hogy az ítélet határozatszerkesztési hiba folytán az indokolás más részében szereplő ténymegállapításai is a tényállás részének tekintendők (BH 2006.392.). D. A. és V. M. tanúvallomásának ismertetéséből (elsőfokú ítélet 17., ill. 20. oldala), és a bizonyítékok értékelése során kifejtettekéből (elsőfokú ítélet 32. oldal 5., ill. 7. bekezdése) egyértelműen megállapítható, hogy az elsőfokú ítélet 8. oldal 2. bekezdésében felsorolt 9 cég közül az U.-W. Kft. D. A.-hoz, az M. P. S. Kft. V. M.-hez kapcsolódó, ekként a 8. oldal 2. bekezdésében a vesztegetési összegek 8 esetben B. Z.-től, 1 esetben V. M.-től származása nyilvánvaló elírás, amivel szemben az összegző megállapítás a helytálló, mely szerint az összegek B. Z.-től, V. M.-től és D. A.-tól is származtak, és ugyancsak egyértelmű, hogy a V. M.-et és D. A.-t érintő 1-1 eseten túlmenően a B. Z.-t érintő esetek száma nem 8, hanem 7.

A másodfokú bíróság ítéletében - a most kifejtetteket nem említve - helytálló jogi álláspontot foglalt el akkor, amikor a terhelt cselekményei rendbeliségét az érintett cégekkel szemben a korrump kapcsolatok számához igazította, és a terhelt vesztegetési

cselekményeit 3 rendbelinek minősítette. A Kúria által kifejtettek tükrében viszont téves mindhárom rendbeli cselekmény folytatólagosan elkövetettkénti minősítése, mivel V. M. és D. A. részéről előny juttatására csak 1-1 alkalommal került sor, ekként esetükben a folytatólagosság megállapításához nélkülözhetetlen bűncselekmény ismétlődésről nem beszélhetünk.

A Kúria rögzíti, hogy a jogerős határozatban egyértelműen megjelölt, mely 9 cég tevékenységéhez kapcsolódóan jutott a terhelt jogtalan előnyhöz, ami által bűnösségének köre egyértelműen behatárolt. Az előnyt juttatók személye, az e személyekhez kapcsolódó gyakoriság a bűnösség körén kívül eső, kizárólag a terhelt cselekményei minősítésénél jut jelentőséghez.

Az eddig kifejtettekből következően a Kúria nem látta akadályát az ügy érdemi felülbírálatának, a felülvizsgálati indítványban megjelölt felülvizsgálati okok megvizsgálásának. Ennek eredményeként a Kúria - egyetértve a Legfőbb Ügyészség e körben kifejtett álláspontjával - a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

A felülvizsgálati indítványban felhívott Be.416.§ (1) bekezdés b) pontja értelmében a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

E felülvizsgálati ok elbírálásakor a Be.423.§ (1) bekezdésében foglaltak értelmében a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. E rendelkezés értelmében nem juthatnak jelentőséghez a tényállásban rögzítettekkel ellentétes hivatkozások, miként azok sem, amelyek a tényállásban nem szerepelnek. Helytállóan mutatott rá ezért a Legfőbb Ügyészség arra, hogy a felülvizsgálati indítvány dr. B. F. fiókvezető minden előterjesztés személyes átnézésére történő hivatkozása a tényálláson kívüli és ekként figyelembe nem vehető.

További elbírálási szempont, hogy a Be.416.§ (1) bekezdés b) pontjának ismertetett rendelkezéséből következően a kiszabott büntetés felülvizsgálatára önmagában, e körben jelentőséggel bíró anyagi jogi szabálysértés hiányában nem kerülhet sor. A Kúriának nincs lehetősége a bűnösségi körülmények esetleges megváltoztatása vagy a vizsgált enyhítő és súlyosító körülmények eltérő értékelése alapján a büntetés korrekciójára.

A jelen esetben azonban a Kúria anyagi jogi szabálysértéshez kapcsolódó törvénysértő bünteteskiszabást nem észlelt.

Már előljáróban ki kell emelni, hogy a védő törvénysértő minősítésre hivatkozásának alapossága, és a terhelt cselekménye általa indítványozott minősítése esetén sem lenne megállapítható felülvizsgálati ok, mivel a védő által hivatkozott minősítés mellett is a kiszabott büntetés oly mértékben a kiszabható alsó határhoz közeli lenne, hogy annak törvénysértő volta fel sem merülhetne.

Nem helytálló azonban a terhelt cselekménye törvénysértő minősítésére hivatkozás sem.

A védő - az ítélet tábla sommás megállapítására hivatkozva - részletesen idézte a terhelt tevékenységi körét. Rá kell azonban mutatni arra, hogy az itt írtak szinte szó szerinti egyezőséggel szerepelnek az elsőfokú ítélet tényállásában (elsőfokú ítélet 6. oldal utolsó előtti bekezdése), a tényállást a másodfokú bíróság nem módosította, ebből következően mindez a jogerős ítélet része, az ítélet tábla felülbírálatának is alapja volt. Az ítélet tábla - mindenben az e körben kialakított bírói gyakorlattal egyezően - e tevékenységi kört minősítette olyannak, mint amely a terhelt cselekménye súlyosabb minősítését megalapozza. Az általa felhívott eseti döntésből (BH 2007.5.) is következik, hogy azok a beosztottak, akik az önálló intézkedésre jogosult vezetők döntésének előkészítése során tevékenységük, előkészítésük folytán a meghozandó döntésre meghatározó jelentőséggel bírnak, maguk is önálló intézkedésre jogosultaknak tekintendők e bűncselekmény megvalósulása szempontjából. A terhelt nem kétségesen e körbe tartozó, éppen a döntésben megjelenő előkészítés jelentőségét használta ki bűncselekmények elkövetésére.

Itt is megemlítendő, hogy a jogerős ítéletnek a terhelt cselekményeire vonatkozó ellentmondásos megállapításai, esetleges hibái korábban részletezett jellegük mellett a büntetés törvényességére nem kihatóak, ezért felülvizsgálati okként e körben sem értékelhetők.

A Kúria a kifejtettek értelmében a terhelt érdekében benyújtott felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a támadott határozatot a Be.426.§-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418.§-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421.§-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételt

előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2015. október 22.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k. előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

*tisztviselő
Bné*